

NACIONALINĖ ŠEIMOS TARYBA

Biudžetinė įstaiga Gedimino pr. 60, 01110 Vilnius tel. +370 613 98 706 el. p. info@seimostaryba.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre Kodas 305664047

LR Vyriausybės Peticijų komisijai

2023-10-30 Nr.SD-22

DĖL GYVENIMO ĮGŪDŽIŲ PROGRAMOS

Nacionalinė šeimos taryba (toliau – Taryba), įvertinusi gautas savivaldybių šeimos tarybų/komisijų nuomones dėl Gyvenimo įgūdžių programos ir jas apsvarsčiusi Tarybos posėdyje teikia savo nuomonę dėl LR Vyriausybėje gautos peticijos dėl Gyvenimo įgūdžių bendrosios programos išbraukimo iš Priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrųjų programų sąrašo.

Taryba primena, kad 2021-06-15 raštu Nr. 21-6-15-2 „Dėl rengimo šeimai ir gyvenimo įgūdžių programos“ kreipėsi į LR Švietimo, mokslo ir sporto ministrę J. Šiugždiniene ir LR Seimo Švietimo ir mokslo komitetą, atkreipdama dėmesį į viešai paskelbtą Gyvenimo įgūdžių bendrosios programos projektą (GĮP) (2021- 04-19 versija), kurio turinyje jau tuomet Taryba pasigedo išsamių rengimo šeimai principų, rengimo šeimai tikslų ir turinio. Todėl, Tarybos manymu, GĮP tikslas neturėtų būti atsietas nuo ankstesnės „Sveikatos ir lytiškumo ugdymo bei rengimo šeimai“ (SLURŠ) programos tikslo – užtikrinti sėkmingą vaiko sveikatos ir lytiškumo ugdymą bei rengimą šeimai. SLURŠ programos rengimas šeimai buvo suprantamas kaip veikla, kuri padeda vaikams išsiugdyti doros, brandžios, savarankiškos, kritiškai mąstančios, atsakingos už savo elgesį ir masinės vartotojiškos kultūros įtakai atsparios asmenybės bruožus, svarbius žmogaus saviraiškai, brandiems tarpasmeniniams santykiams plėtoti, funkcionaliai šeimai kurti, atsakingos tėvystės ir motinystės įgūdžiams įgyti.

Taryba atkreipia dėmesį, kad visuomenėje vykstanti vertybinė slinktis, sąlygojanti santuokos ir šeimos instituto silpnėjimą, priklauso ir nuo švietimo sistemos pasirinkto požiūrio, kokios vertybinės nuostatos yra ugdytinos. Taryba nori priminti, kad vienas iš LR Švietimo įstatyme numatytų tikslų ir pareigų yra ugdyti brandžią, savarankišką, dorą, kūrybingą asmenybę. Be kitų dalykų, toks asmenybės ugdymas reikalingas ir tam, kad jaunas žmogus gebėtų užmegzti ir puoselėti brandžius, atsakomybe grįstus tarpasmeninius santykius, kurie garantuotų šeimos, kaip valstybės ir visuomenės pagrindo, stabilumą ir tęstinumą.

Taryba pažymi, lytiškumo ugdymas ir rengimas šeimai pirmiausia vyksta šeimoje. Tačiau yra daug vaikų, kurie, net ir gyvendami pilnoje šeimoje, neturi konstruktyvių ir funkcionalių šeimos santykių patirties. Tokiems vaikams ypatingai reikalinga pozityvi žinia apie šeimos institutą. Be to, šeimai kurti ir jai išlaikyti reikalingi tam tikros žinios ir įgūdžiai. Negalėdami jų įgyti šeimoje, tokie vaikai turi turėti galimybę juos įgyti švietimo sistemoje. Taryba įsitikinusi, kad švietimo sistema gali ir privalo užtikrinti kompensacinę funkciją rengimo šeimai srityje.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta ir atliepiant į tėvų bei šeimų organizacijų pateiktas pastabas, Tarybos manymu, būtų tikslinga tęsti diskusijas dėl Gyvenimo įgūdžių programos, ją peržiūrėti ir koreguoti, o Švietimo įstatyme nustatyti, kad socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymo komponentas, susijęs su moksleivio lytiškumo ugdymu, būtų tiesiog kita dorinio ugdymo dalis (šalia tikybos ar etikos mokymo), tėvams užtikrinant galimybę pasirinkti tas lytiškumo ugdymo programas, kurių turinys yra suderinamas su jų pasaulėžiūra ir įsitikinimais. Rekomenduotina atsižvelgti į atskirų mokyklų, nevyriausybinių organizacijų gerąją patirtį tėvus supažindinti su lytiškumo programos turiniu, organizuojant diskusijas, mokymus, - tai gali suteikti didesnes jų įtraukimo ir bendradarbiavimo galimybes vaikų ugdymo procese.

Tarybos narė, laikinai atliekanti Tarybos pirmininko funkcijas

Lijana Gvaldaitė

Ingrida Tamulevičiūtė, tel. 8 613 98 706, el. p. ingrida.tamuleviciute@seimostaryba.lt